

รศ.ดร.สายหยุด นิยมวิภาต: ผู้สร้างคุณูปการต่อความเป็นอิสระทางการศึกษาพยาบาลไทย

คารุณี จงอุดมการณ์ ป.ศ.* กัลยา พัฒนศรี ส.ม.**

บทคัดย่อ

วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2566 เป็นวาระสำคัญที่เราได้สูญเสียผู้มีคุณูปการต่อความเป็นอิสระทางการจัดการศึกษาในวิชาชีพการพยาบาล คือ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด นิยมวิภาต (พ.ศ. 2472-2566) ซึ่งรวมอายุได้ 94 ปี ตลอดชีวิตของท่านได้สร้างคุณูปการไว้ให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ เป็นแบบอย่าง อันดีงามในด้านการพัฒนาวิชาชีพและการศึกษาทางการพยาบาล และ การดูแลสุขภาพประชาชน ภาระงานของท่านมีผลงานเป็นที่ประจักษ์มากมาย

บทความนี้จะขอยกย่องคุณงามความดีของท่านเพื่อรำลึกถึงการดำเนินชีวิตและความสำเร็จของท่าน รวมถึงบทบาทอื่น ๆ เช่น การสร้างองค์ความรู้ทางการพยาบาล การบริหารโรงพยาบาล การบริการด้านสุขภาพ การดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาทางการพยาบาลองค์การอนามัยโลก รวมถึงท่านเคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการสภาสตรีแห่งชาติ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นต้น ตลอดชีวิตของท่านได้สร้างคุณูปการไว้เป็นแบบอย่างอันดีงามมากมายที่สมควรจารึกจดจำ และเชิดชูเกียรติสืบไป

คำสำคัญ: สายหยุด นิยมวิภาต ประวัติศาสตร์การศึกษานพยาบาล บทบาทสตรีในวิชาชีพการพยาบาล

*ศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้จัดทำบทความต้นฉบับ อีเมล darjon@kku.ac.th

**รองศาสตราจารย์ อดีตคณบดีสามสมัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น หัวหน้ากลุ่มวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Associate Professor Dr. Saiyud Niyomviphath: Her contributions to the Thai nursing education autonomy

Darunee Jongudomkarn Ph.D.* Kalaya Patanasri M.P.H.**

Abstract

The date of 25 January 2023 was a key regrettable event that we lost a person who has contributed to the independence of education in the nursing profession, namely Associate Professor Dr. Saiyud Niyomviphath (1929-2023), whose age was 94 years old. Throughout her life, she has made contributions for future generations to learn and be a good role model in professional development and education in nursing and health care for people. Her resolution was great evident.

This article, therefore, aimed to record this important agenda to commemorate her life and success. This included her other extraordinary roles, such as building a new body of knowledge in nursing, hospital and health services administration, a nursing consultant to the World Health Organization, Secretary General of the National Council of Women of Thailand under the Royal Patronage, and a member of the National Legislative Assembly. Throughout her life, she has made many great contributions that deserve to be inscribed, remembered, and honored.

keywords: Saiyud Niyomviphath; history of nursing education; women's roles in the nursing profession

*Professor, Faculty of Nursing, Khon Kaen University, Corresponding author, E-mail: darjon@kku.ac.th

**Associate Professor, The three-term former dean, Faculty of Nursing, Khon Kaen University, Head of Department of Community Health Nursing, Faculty of Nursing, Vongchavalitkul University

บทนำ

การจากไปของรองศาสตราจารย์ ดร. สายหยุด นิยมวิภาต (พ.ศ. 2472-2566 รวมอายุ 94 ปี) ในต้นปีที่ผ่านมา (25 มกราคม พ.ศ. 2566) นำมาซึ่งความรู้สึกว่าเป็นการสูญเสียที่ยิ่งใหญ่ของเราชาวพยาบาล แม้ว่าทุกคนส่วนใหญ่ที่อยู่ในพุทธศาสนาต่างตระหนักถึงหลักอริยสัจตามคำสอนในพระพุทธศาสนา ท่านเป็นผู้มีคุณูปการต่อวิชาชีพการพยาบาลและการดูแลสุขภาพประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษาพยาบาล ในมิติของความเป็นอิสระทางการจัดการศึกษาในวิชาชีพการพยาบาล

ด้วย “ผู้รับผิดชอบบทความ” เป็นนักทำกิจกรรมในขณะที่ศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรีของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น รุ่นที่ 5 (เรียนในปี พ.ศ. 2518-2521) และเมื่อจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีได้สมัครเข้าทำงานในตำแหน่งอาจารย์ทันที จึงมีโอกาสได้สัมผัสท่านอาจารย์สายหยุดทั้งในฐานะลูกศิษย์ที่มีเรื่องให้ปฏิบัติสัมพันธ์กับท่านอาจารย์อยู่เนื่อง ๆ รวมถึงมีโอกาสได้เรียนรู้รับคำสั่งและจากอาจารย์ในฐานะผู้บังคับบัญชาที่ทำหน้าที่กล่อมเกลางานสังคมให้เป็นครูพยาบาล “ที่พึงประสงค์” อยู่บ้าง

ผู้เขียนจึงซึมซับ ซาบซึ้งต่อท่านอาจารย์สายหยุด นิยมวิภาต ทั้งในฐานะครูและผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นความรู้สึกร่วมของผู้คนส่วนใหญ่ในคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น^{1,2} ที่มีโอกาสได้สัมผัสวัตรปฏิบัติของท่าน ตลอดระยะเวลาของการเรียนรู้ที่คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สิ่งหนึ่งที่พวกเราเหล่าศิษย์รับรู้ คือ การก่อกำเนิดและดำรงอยู่ในฐานะที่เป็นคณะพยาบาลศาสตร์แห่งแรกของประเทศไทย หากฟังหรือมองอย่างฉาบฉวยอาจเหมามองว่า คือ การบันทึกสถิติหรือ? หรือมีคำถามตามมาอย่างดูแคลนว่า “แล้วไง?” “แต่ไม่ใช่ที่แรกที่สอนในระดับปริญญาตรีนะจะบอกให้” อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาอย่างลึกซึ้ง ปรากฏการณ์การจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ในระบบอุดมศึกษาที่เป็นครั้งแรกโดยที่ยังไม่เคยมีมาก่อนในประเทศไทยและ

ประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย เป็นประวัติศาสตร์ทางการศึกษาที่เป็นการ “พลิกโฉม” (transforming) การศึกษาพยาบาลโดยแท้ที่ในอดีตไม่เคยมีมาก่อนที่การศึกษาพยาบาลมีเอกสิทธิ์ในการจัดการศึกษาและกำหนดนโยบายหลักสูตรด้วยพยาบาลเอง กว่าที่จะสามารถผ่านเข้าสู่ความสำเร็จได้ต้องมีความมุ่งมั่นหยัดเยียนเพียงใดท่ามกลางความไม่เคยมีปรากฏการณ์เหล่านี้มาก่อน และ เมื่อมีปรากฏการณ์เริ่ม “นับหนึ่ง” การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จึงตามมาได้

เมื่อ พ.ศ.2556-2557 ผู้เขียนและทีมงานได้ศึกษาประวัติศาสตร์การก่อตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น³ และได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ใหม่อีกครั้ง⁴ จากข้อมูลที่ได้สัมภาษณ์ท่านคณบดีคนแรกและผู้ก่อตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น รองศาสตราจารย์ ดร. สายหยุด นิยมวิภาต ในวัย 84-85 ปี ขณะที่สัมภาษณ์ท่านระบุว่า บางเรื่องคงไม่สามารถบอกรายละเอียดได้ทั้งหมด เพราะเป็นประเด็นอ่อนไหวทางความสัมพันธ์เชิงวิชาชีพที่อาจไม่มีประโยชน์ในอันที่จะไปรื้อฟื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดประการหนึ่งในการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าที่ท่านจะระบุว่า “ไม่ให้บันทึก” เป็นระยะ ทีมผู้สัมภาษณ์ต่างตระหนักถึงความยากลำบากในการฟันฝ่าอุปสรรคทางวิชาชีพท่ามกลางการคัดค้านทั้งทางตรงทางอ้อมและการยกมือคัดค้านอย่างเปิดเผยในการขออนุมัติจากสภาการศึกษาแห่งชาติในขณะนั้นเพื่อการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์แห่งนี้ ดังตัวอย่างคำบอกเล่า⁵

“โดยปกติหากมีการจัดตั้งคณะวิชาที่ไม่เคยมีมาก่อนต้องผ่านการลงมติเห็นชอบของคณะกรรมการสภาการศึกษาแห่งชาติ (ในสมัยนั้น) ก่อน ซึ่งมีการคุยนอกรอบไปหลายครั้งเพื่อป้องกันเกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรง ครึ่งสุดท้ายท่านประเสริฐ ณ นคร จึงนัดประชุมลงมติจากอธิการบดีทั่วประเทศ ในที่สุดทุกคนก็ให้ความเห็นชอบ ยกเว้นอยู่แห่งเดียวที่คัดค้าน แต่แปลกที่คนคัดค้านรอบนอกกลับยกมือให้ คนเจียบ ๆ กลับยกมือคัดค้าน ที่นี้พอได้เรียบร้อย อาจารย์ก็ขอตัวไม่มาขอนแก่นเพราะครอบครัวอยู่กรุงเทพฯ

แต่ท่านจอมพลถนอมบอก ว่า ถ้าคุณไม่ไปผมก็ไม่ให้เปิดนะ ท่านจอมพลถนอมตอนนั้นท่านเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยด้วย.....”

นอกจากท่านอาจารย์ได้ดำเนินการพลิกโฉมด้านการผลักดันจัดตั้งคณะวิชาในระดับอุดมศึกษาแล้ว ก่อนหน้านี้ท่านเป็นหนึ่งในคณะทำงานที่ทำงานยกระดับการรับผู้เข้าศึกษาเป็นพยาบาลในโรงเรียนพยาบาลให้ปรับเป็นการรับผู้จบมัธยมปลายเข้าศึกษา แทนการรับผู้สำเร็จระดับมัธยมต้นเข้าศึกษา ทั้งนี้เพื่อเตรียมเปิดทางสู่การพัฒนาการศึกษาพยาบาลให้เข้าสู่ระดับอุดมศึกษา อันเป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่มีพยาบาลที่มีคุณภาพการศึกษาดีดูแล และเพิ่มคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลให้มีโอกาสก้าวหน้าทางอาชีพ ลดอัตราการไหลออกจากระบบบริการของพยาบาลที่ทำงานท่ามกลางความเหลื่อมล้ำในชีวิตการทำงานที่ไม่ก้าวหน้า ดังคำบอกเล่าของท่านอาจารย์สายหยุดว่า³

“พวกเราได้ท้าวใจเพื่อแก้ปัญหาพยาบาลลาออกมากจนขาดแคลนพยาบาล ผลิตมาเท่าใดก็อยู่ไม่ได้ เราพบว่า เขาทำงานไปแล้วไม่ก้าวหน้า ไม่มีกำลังใจทำงาน บางคนจนเกษียณก็ยังอยู่ในชั้นจัตวา (ระดับชั้นข้าราชการสมัยนั้น) เป็นชั้นผู้น้อย เราจึงแก้ปัญหาที่ระบบการรับคนเข้าเรียนพยาบาล...” ดังนั้นผู้เขียนขอสรุปว่า ปรากฏการณ์การจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์แห่งแรกของประเทศไทย และการยกระดับการศึกษาพยาบาลที่ท่านอาจารย์สายหยุดยื่นหยัดทุ่มเทเป็นคุณูปการที่มีต่อพยาบาลทั้งระบบรวมถึงประชาชนผู้ใช้บริการทั้งหมดด้วยมิใช่เพียงศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันของคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่นเท่านั้น... “ไม่มีท่านที่ยืนหยัดในวันเก่า ไม่มีเราที่ก้าวมันในวันนี้”

ข้อมูลจากสังเขปประวัติท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด นิยมวิภาต นำเสนอโดย ดร.แพรวจิรวัดมนกุล ในพิธีพระราชทานเพลิงศพ ณ ฌาปนสถานกองทัพอากาศ วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหารบางเขน กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2566

รวมถึงข้อมูลที่สรุปจากหนังสือที่ท่านอาจารย์บอกเล่าเรื่องตนเองในวาระอายุท่านครบรอบ 84 ปี⁵ ระบุว่า รองศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด นิยมวิภาต สกุลเดิม ยอดดู่ส่าห์ เกิดที่จังหวัดพระนคร วันที่ 9 เมษายน พ.ศ.2472 บิดาชื่อ รองอมตย์แสง มารดาชื่อ เจือ มีพี่สาว 3 คน และน้องชาย 1 คน ต่อมาในปี พ.ศ. 2499 ท่านสมรสกับนายอดุล นิยมวิภาต อดีตรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไม่มีบุตร ในวัยเด็กท่านได้ย้ายตามครอบครัวไปอยู่จังหวัดนครปฐมและราชบุรี เมื่อเกิดสงครามโลก ครั้งที่ 2 ท่านต้องย้ายไปเรียนหนังสือตามโรงเรียนและคุณครูในท้องถิ่นต่างๆ ที่เปิดสอนได้จนจบชั้นมัธยมศึกษา เมื่อสงครามโลกสงบท่านเป็นหนึ่งในนักเรียน 24 คน ที่สามารถสอบเข้าศึกษาในโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเปิดสอนเป็นครั้งแรกที่โรงพยาบาลกลาง ในปี พ.ศ. 2489 จนจบการศึกษาในปี พ.ศ. 2492 ท่านอาจารย์เริ่มรับราชการตำแหน่งพยาบาล กรมการแพทย์ ปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยศัลยกรรมโรงพยาบาลกลาง เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2493 ท่านทำงานได้ประมาณ 6 เดือน จึงไปศึกษาต่อปริญญาตรีและปริญญาโทที่ Marquette University ประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งได้เรียนวิชาภาคทฤษฎีในระดับปริญญาเอกจนครบถ้วนก่อนกลับมาทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่นิติเวชพยาบาลแผนกอายุรกรรมและศัลยกรรมโรงพยาบาลหญิงหรือโรงพยาบาลราชวิถี ในปัจจุบัน ต่อมามหาวิทยาลัยที่ศึกษาให้ส่งผลงานวิจัยเพื่อรับปริญญาเอกที่เรียนไว้ และ ในปี พ.ศ. 2521 จึงได้ส่งผลงานวิจัยและได้รับอนุมัติปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต (Distinguished Professional Achievement – DPA)⁵ ชีวิตการทำงานอย่างเข้มข้นของท่านเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2497 จนถึง พ.ศ. 2556 เป็นช่วงเวลา 59 ปี ที่ได้ทุ่มเทกับตำแหน่งต่างๆ ด้วยสติปัญญาความสามารถอันยอดเยี่ยม มีวิสัยทัศน์เฉียบคมก้าวหน้าจนบังเกิดเป็นผลงานมากมายทั้งด้านในการศึกษาพยาบาล การบริหารการศึกษา และการสาธารณสุข การพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาสตรีและสังคมและนานาชาติ

ท่านได้รับรางวัลเกียรติคุณ และ รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากสถาบันองค์กรต่างๆ จำนวนมากซึ่งปีล่าสุดที่ท่านรับรางวัล คือ รับพระราชทานรางวัล “ศรีสังวาลย์” สาขาการพยาบาลในชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2558

ตลอดชีวิตของท่านได้สร้างคุณูปการไว้ให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้เป็นแบบอย่างอันดีงามทั้งด้านการครองตน ครองเรือน ครองคน และครองงาน มีจิตวิญญาณอันบริสุทธิ์ บทความนี้จึงขอสุดดีและน้อมรำลึกถึงความสำเร็จของท่านในบทบาทการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาล รวมถึงบทบาทอื่น ๆ อาทิ การเขียนตำราทางการแพทย์ที่เผยแพร่สู่สาธารณะ การบริหารโรงพยาบาล การบริการด้านสุขภาพ การดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาทางการแพทย์องค์กรอนามัยโลก ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEARO) ณ กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย เป็นเวลาสิบปี ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวนอกจากท่านได้พัฒนาการศึกษาพยาบาลและการสาธารณสุขให้กับประเทศต่างๆ ใน SEARO แล้ว ท่านยังได้ร่วมจัดตั้งสาขาวิชาพยาบาลศาสตรมหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมาราช ซึ่งใช้หลักสูตรเรียนทางไกลเป็นครั้งแรก ร่วมจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตรมหาวิทาลัยบูรพา รวมทั้งได้นำแนวคิดชุมชนเป็นฐาน (Community based nursing) เข้าสู่หลักสูตรการพยาบาลของประเทศไทย นอกจากนี้ท่านเคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการแผนกพยาบาลโรงพยาบาลหญิง ในช่วงปี พ.ศ. 2503-2504 ได้นำแนวคิดการพยาบาลแบบองค์รวม (Holistic Nursing) เข้าสู่การปฏิบัติการพยาบาล และหลังจากสิ้นสุดวาระการทำงานที่ SEARO ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2545 ท่านเป็นที่ปรึกษาการบริหารและจัดการทางการแพทย์ที่ใช้รูปแบบการจำแนกประเภทการพยาบาลโดยยึดผู้ใช้บริการเป็นศูนย์กลาง (Nursing Classification for Client Centered Model) ให้กับโรงพยาบาลเวชธานี

นอกจากนี้ ทางด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและการพัฒนาวิชาชีพ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด นิยมวิภาต เคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการสมาคมพยาบาล

แห่งประเทศไทย และเป็นผู้ก่อตั้งและเป็นนายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นคนแรก สำหรับด้านการพัฒนาสตรี สังคม และการเมือง ท่านเคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการสภาสตรีแห่งชาติ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ⁶ เคยเป็นผู้ชำนาญการคณะกรรมการการเยาวชนสตรี และผู้สูงอายุ สภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ชำนาญการคณะกรรมการการสาธารณสุข สภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น

หนังสือ “จากความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ” ของท่านอาจารย์⁵ ได้เผยแพร่ปรัชญาการดำรงชีวิตการทำงานซึ่งอาจเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจไว้ว่า ความสำเร็จกับงานทุกอย่างที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดจากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เกิดจากการทำงานเป็นทีม มีผู้นำและมีกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ กล่าวคือ ประการที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันนำไปสู่ภาพรวมที่ควรจะเป็นไปในอนาคตเพื่อกำหนดเป้าหมายแนวทางในการพัฒนา ประการที่ 2 มีทักษะในการติดต่อสื่อสารทำให้ผู้รับสารสื่อสารเกิดความเชื่อมั่นคล้อยตามสนับสนุนส่งเสริมร่วมมือและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเป็นทีม ให้ความเคารพยกย่องผู้ร่วมงาน ประการที่ 3 มีความจริงใจ ตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม เปิดเผยมตรวจสอบได้ ยุติธรรม สร้างความสามัคคี และ ประการที่ 4 รู้จักตนเอง ตรวจสอบตนเอง รู้จุดอ่อน จุดแข็งของตนเองและองค์กร เพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุงจุดอ่อนหาทางเสริมสร้างจุดแข็งศักยภาพขององค์กรให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นไป ทำให้บุคลากรในองค์กรมีความเชื่อมั่นสร้างทัศนคติที่ดีต่อองค์กร ปฏิบัติงานไปในแนวทางเดียวกันจึงจะประสบความสำเร็จ

นอกจากนี้ ผลจากการพูดคุยกับศิษย์เก่าได้ให้ภาพความเป็น “ตัวตน” ของท่านอาจารย์ คือ มีความเป็นแบบอย่างของการทำงาน...ที่มีความซื่อตรง ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อเพื่อนร่วมงาน ต่อวิชาชีพ และต่อองค์กร ท่านเป็นแบบอย่างการทำงานที่อุทิศตนเพื่อองค์กรจนเป็นที่ประจักษ์แก่ผู้ร่วมงานที่ได้สัมผัส

กับท่านทูกวงการศึกษาชีพ ทำให้ศิษย์เก่าต่างตระหนักและอุทิศตนเพื่อสืบสานปณิธานของท่านให้คงอยู่และต่อเนื่องต่อไป...ดังนั้น ผู้เขียนขอสรุปว่า ปัจจัยความสำเร็จในการทำงานที่ท่านอาจารย์ต้องการสื่อ คือ “มีวิสัยทัศน์ มัดใจสื่อสาร บริหารจริงใจ โปร่งใส ยุติธรรม เน้นย้ำตัวตน รู้คน สร้างกลยุทธ์พัฒนา”

ท่านยังกล่าวถึงการเตรียมการ “ลาจาก” ในหัวเรื่อง “อาทิตย์อัสดง” คงไม่มีใครหนีพ้นตามหลักไตรลักษณ์ชีวิตล้วนเป็นอนิจจัง แต่ท่านได้เตรียมการลาจากอย่างมีสติ มีพินัยกรรมชีวิต และสิ่งหนึ่งที่ท่านแสดง ความหวังในชีวิต คือ การให้ประชาชนทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับการดูแลสุขภาพที่มีคุณภาพ ซึ่งล้วนเป็นจิตวิญญูตามปณิธานที่ตั้งมา พวกเราเหล่าศิษย์เก่าจึงร่วมตัวสร้างอนุสาวรีย์ชีวิตแต่ท่านอาจารย์ให้คุณความดีที่ท่านได้กระทำต่อวิชาชีพการพยาบาลและประชาชนเป็นที่ประจักษ์ ให้นามท่านปรากฏสืบไปด้วยการจัดตั้งมูลนิธิสายหยุดนิยมวิภาต (ประกาศนายทะเบียนมูลนิธิ ในราชกิจจานุเบกษา หน้า 223 เล่ม 138 ตอนที่ 45 ง วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2564) ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาการศึกษาพยาบาล มข. เป็นกองทุนที่ได้จากเงินทุนที่ท่านร่วมกับคณาจารย์และศิษย์เก่าริเริ่มรวบรวมมาเป็นลำดับตั้งแต่วาระครบรอบ 10 ปี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จนถึงปัจจุบัน และ รวมถึงเงินรับมอบจากกองทุนที่ท่านจัดสรรไว้เมื่อท่านลาจาก... เหล่าศิษย์ขอกราบลา กราบขอบพระคุณท่านที่ให้ความรัก ให้...เพื่อให้...โดยไม่มีเงื่อนไข...เราจะรวมพลังน้อมส่งท่านอาจารย์สู่สวรรคตในวาระ “ร้อยใจ ร้อยวัน ร่วมกัน ส่งครูสู่สวรรคต” อาทิตย์ที่ “23 เมษายน บ้านฟ้า ของเรา” เพื่อน้อมกราบครูสายหยุดพิสุทธ์ ค่ำกตัญญู !!!

กิตติกรรมประกาศ

ขอบพระคุณข้อมูลจากเอกสารสังเขปประวัติ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด นิยมวิภาต ซึ่งจัดทำโดย ศาสตราจารย์ ดร. ศิริพร จิรวัดน์กุล และนำเสนอ

โดย ดร.แพรว จิรวัดน์กุล ในพิธีพระราชทานเพลิงศพ ณ ฌาปนสถานกองทัพอากาศ วัดพระศรีมหาธาตุ วรมหาวิหาร บางเขน กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2566

References

1. Patanasri K. An invited article. Developing a novice teacher: Rooted and sealed up the essence of nursing teaching (Part 1). JNSH 2022;45(2):1-5. (in Thai)
2. Chunchai P, Panpanit L, Boontoch K, Patanasri K, Hongthai K, Jongudomkarn D. Learning from a nursing teacher at the Dok Peep courtyard: An autoethnography. JNSH 2022; 45(4): 127-39. (in Thai)
3. Jongudomkarn D, Lertrat P. The emergence of the first nursing faculty of nursing in Thailand: A step towards professional autonomy. JNSH 2014;37(2):57-70. (in Thai)
4. Boontoch K, Jongudomkarn D, Supapanyakul R, Poonthawee P, Do H, Arofiati F. Strategies for creating professional nursing instructors from newly graduated nurses by Associate Professor Saiyud Niyomviphath: An analysis of historic qualitative secondary data, JNSH 2022;45(2): 42-64. (in Thai)
5. Niyomviphath S. From the determination to success, Saiyud Niyomviphath. Khon Kaen: Klang Nana Wittaya Printing House, 2013. (in Thai)
6. Phosakruesna U, Sinthawanon K, Prinkpuangkaew S, Silapaacha B, Kamutmas K, Niyomviphath S, et al. (Draft) Act of amending the announcement of the revolutionary council, No. 216, dated 29 September 1972. Bangkok: The Cooperative Community of Thailand Printing House, 1974. (in Thai)